

Có thể nói năm 2010 là một năm không may mắn đối với nhiều người trên khắp thế giới

Nhiều người sống trên hành tinh trái đất suốt năm qua cho đến nay và cả trong thời gian tới không khỏi lo lắng vì nhiều người đang phải trải qua những thiên tai, thảm họa môi trường cũng như những đổi thay bất thường của thời tiết.

*Port-au-Prince - Haiti sau động đất, ảnh chụp ngày 17 tháng 1 năm 2010.
AFP PHOTO / OLIVIER Laban-Mattei*

Chuyên mục Khoa học- Môi trường kỳ này, trước khi kết thúc năm dương lịch 2010, xin mời quý vị cùng đi tìm hiểu một số những thảm họa không may đó mà nhiều người trên thế giới phải kinh qua.

Haiti rung chuyển

Có thể nói năm 2010 là một năm không may mắn đối với nhiều nơi trên khắp thế giới. Một ngày 12 tháng giêng, một trận động đất mạnh độ 7 độ trên thang độ a của Richter rung chuyển Haiti giết chết hơn 200 ngàn, làm bị thương 300 ngàn dân cư và o quố c này.

Ngoài ra còn có cả triệu người mất nhà cửa do động đất gây ra hàng triệu người.

Cả thế giới phải chung tay cứu giúp hàng ngàn nhân động đất tại Haiti, nơi mà cuộc sống của dân chúng vẫn còn khó khăn, nghèo khổ.

Tiếp theo trận động đất tại Haiti, một quố c gia trong khu vực Nam Mỹ phải hứng chịu thảm họa tàn phá dù mức độ thiệt hại ít hơn, đó là Chile.

Vào ngày 27 tháng hai, trận động đất mạnh độ 8,8 độ Richter xảy ra ngoài khơi Vùng Maule của nước Chile. Trận động đất có thể cướp mạng sống của hàng triệu người khác nhau của Chile từ nam lên bắc.

Theo giới khoa học thì trận động đất tại Chile mạnh độ 8,8 độ khiến cho trái đất bị dịch chuyển 8 centimet, và làm cho ngày trên trái đất bị ngắn hơn một chút 1,26 micro giây.

Sang đầu tháng tư, trình trình núi lửa Eyjafjallajökull ở Iceland hoạt động phun khói bụi khắp các vùng không lưu tại bắc Châu Âu phải đóng cửa không hoạt động. Tình trạng tê liệt hàng không tại Châu Âu gây ảnh hưởng dây chuyền đến cho tất cả những chuyến bay các châu lục khác đi Châu Âu trong thời gian đó.

Tình trạng này được đánh giá là tồi tệ nhất cho hoạt động đi lại trên thế giới do một thảm họa môi trường gây ra.

Nác Nga khô hạn

◻ *Nháng đám cháy rừng và than bùn ở Nga bùng phát tiếp tục từ tháng 7/2010. AFP Photo.*

Vào mùa hè năm nay, nác Nga phải trải qua một đợt cháy rừng trên diện rộng với vài trăm vụ trên khắp nác Nga, bùng phát tiếp tục từ tháng bảy.

Lý do được cho hay vì thời tiết năm nay nóng và khô hạn đến mức được xem là kỷ lục trong lịch sử nác này. Tiếp tục từ tháng sáu nhiệt độ tại nhiều vùng của Nga lên đến mức 38-40 độ C. Kỷ lục tại vùng Nga - châu Á vượt tới hơn 42 độ C vào ngày 25 tháng sáu; vào ngày 11 tháng 7, một kỷ lục được ghi nhận tại khu vực nác Nga châu Âu là trên 44 độ C.

Tháng tháng Nga Dmitry Medvedev phải tuyên bố tình trạng khẩn cấp tại bảy vùng có cháy rừng. Thời tiết được cho biết lên đến chênh lệch 15 độ đô la Mỹ.

Cô Tôn Vân Anh, một người bạn Việt của người bạn Ba Lan cho biết tình hình tại đó trong năm qua: “Trong năm qua có những bất ngờ mà ngay cả đối với người bạn Ba Lan cũng mới mẻ.

Ví dụ như hai đợt ngập lụt giữa mùa hè khi không phải mùa, hoặc đợt thu hoạch bông ngô trễ. Đó là điều mà người bạn Ba Lan chưa hề được chuân bị trước. Chưa có các thành thá mới được đề bạt

Tác Giả: Gia Minh, biên tập viên RFA
Thứ Ba, 28 Tháng 12 Năm 2010 22:19

và, còn những vùng nông nghiệp khác đến nay đã nửa năm rồi vẫn chưa thể giải quyết được vấn đề nhà cửa cho những nhân lũ lụt. Chỉ trong vòng hai tháng bốn hai đợt lụt nhỏ liên tiếp đã phân nửa diện tích của Ba Lan.

Tình trạng tuy rất rõ ràng hiện nay cũng là khi cần cho khả năng ngập lụt lên cao tại nhiều vùng trũng bốn ngập khi tuyết tan. Trong mùa đông này Ba Lan đang có nhiệt độ thấp nhất.

Đợt lụt nhân lũ lụt Pakistan tại một khu vực bốn ngập lụt Karampur, ngày 11 tháng 8 năm 2010. AFP PHOTO / Asif Hassan.

Lũ lụt Nam Á

Cũng vào tháng bốn, những tỉnh khu vực Nam Á, Pakistan phải hứng chịu một đợt lụt cũng được cho là lịch sử trong mấy thập kỷ qua tại quốc gia này.

Đợt lụt có lúc được cho biết gây ngập lụt hàng triệu người dân Pakistan. Nguyên nhân là do mùa mưa kéo dài.

Thiệt hại được chính phủ Pakistan cho hay là khoảng 2.000 người thiệt mạng và khoảng 20 triệu

ngäi dân xß này bß tác đßng. Con sß này bßng tßng sß nhßng ngäi bß tác đßng bßi trßn sóng thßn ß khu vßc ßn Đß Dßng hßi năm 2004, trßn đßng đßt ß Kashmir hßi năm 2005 và thßm hßa đßng đßt hßi đßu năm nay ß Haiti gßp lßi.

Liên Hißp Qußc đánh giá đßt lß tßi Pakistan kß tß tháng bßy và kéo dài sang mßy tháng sáu đó gây tßn thßt vß nhßn mßng và tài sßn mà cßn phßi có gßn nßa tß đô la đß cßu trß khßn cßp.

Tuy nhiên tßn thßt vß kinh tß tßng hßp lßi đßc cho bißt phßi lên đßn cß 43 tß đô la.

Núi lßa hoßt đßng trß lßi tßi Indonesia cũng gây thßm hßa cho dân chúng tßi đó vào hßi tháng 10 năm nay. Núi lßa Merapi trên đßo Java phun trào hôm ngày 26 tháng 10 khißn cho gßn 20 ngäi thißt mßng và hßng ngàn dân cßng trßn trißn núi phßi chßy lánh nßn.

Trong khi núi lßa Merapi hoßt đßng trß lßi thì ngoài khßi đßo Sumatra, cách khu vßc núi lßa Merapi chßng 1.300 kilômét vß phía tây, mßt đßt sóng thßn xßy ra đã chìm chßt ít nhßt hßn trăm ngäi dân, và cß năm trăm ngäi khác mßt tích.

Gißi chuyên gia đßa chßn cho bißt đßt sóng thßn do chßn đßng dßi đßi dßng mßnh đßn 7,7 đß Richter gây nên.

Khói và tro trong mät vä phun trào núi äa vào ngày 17 Tháng 04 năm 2010 täi Iceland. AFP PHOTO / HALLDOR KOLBEINS.

Nóng kä äc väa xäy ra täi Châu Âu trong mùa hè này, nay Châu Âu đang phäi träi qua mät mùa đông änh giá, khäc nghiät. Khäi núi äa ä Iceland khiän cho hàng không ngäng trä häi tháng tä, đän tháng 12 tuyät gây ách täc cho nhiäu chuyän bay täi các phi träng Châu Âu.

Cä quan Kiäm soát Không äu Châu äu cho biät trong ngày 21 tháng 12 väa qua có đän 1.000 chuyän bay täi Châu Âu bä häy do băng tuyät.

Đän ngày 22 tháng 12, tình hình ách täc đäc cho là giäm bät; tuy nhiên ä hai phi träng Heathrow, London cäa Anh và phi träng Frankfurt Đäc hoät đäng vän còn bä cän trä do băng tuyät. Đây là hai phi träng quäc tä bä tác đäng đäi nhät trong đät băng tuyät väa räi ä Châu Âu.

Giäi chuyên gia trong thäi gian qua đäu có đä báo là tình hình thäi tiät khäp näi trên thä giäi có nhäng biän đäng. Và thäc tä đä cho thäy nhäng bät thäng đó qua nhäng thiên tai xäy ra trong suät nhäng năm räi, và trong năm 2010.

Nguyên nhân

Mät trong nhäng nguyên nhân đäc đäa ra cho nhäng hiän täng bät thäng lâu nay trên trái đät đó là có tác đäng cäa tình träng trái đät äm đän lên do khí khäi công nghiäp xä ra trong suät bao nhiêu năm qua.

Mät chuyên gia vä tình hình biän đäi khí häu Trái đät, tiän sĩ Nguyän Häu Ninh, trình bày nhän đänh vä nhäng hiän täng bät thäng cäa thäi tiät trong thäi gian qua, trong täng quan väi biän đäi khí häu:

“Năm 2010 là một năm nóng nhất từ trước đến nay, so với những năm nóng khác như 2005, 1998. Tác động của biến đổi khí hậu là giá trị các đoạn thay đổi rất lớn, ví dụ nóng rất nóng, lạnh rất lạnh. Tình trạng nóng ở Nga vào mùa hè và rất lạnh và nay rất lạnh ở Châu Âu, Núi Mông mang những giá trị các đoạn rất lớn.

Qua sự liên tục hàng chục năm và hàng trăm năm qua, người ta thấy rất rõ biến đổi nhiệt độ trung bình hàng năm tăng lên, nồng độ khí nhà kính CO2 tăng lên; lượng khí phát thải trên thế giới hàng năm đưa vào khí quyển có thể là thuôn.

Đó là những minh chứng rõ ràng trong mối liên quan với việc tăng lượng khí nhà kính trong bầu khí quyển, tăng nhiệt độ bề mặt trái đất, suốt hàng trăm năm qua và bấy nhiêu năm và rất nhiều biến đổi thiên tai ngày càng lớn hơn suốt ngày càng nhiều và phức tạp khắp các châu lục.”

Các quakes gia trên thế giới trong hai tuần cuối tháng 11 sang đến đầu tháng 12 và rất cũng đã gặp nhau tại Cancun, Mexico để đi đến những thỏa thuận cốt lõi về lượng khí gây hiệu ứng nhà kính làm cho trái đất ấm nóng lên.

Tuy nhiên, tất cả đều thấy nhu cầu phải ra tay hành động, những rủi ro vì quyển riêng mà một thỏa thuận mang tính ràng buộc và các chỉ tiêu cốt lõi về lượng khí gây hiệu ứng nhà kính cho trái đất vẫn chưa thể đạt được.

Tiến sĩ Nguyễn Hữu Ninh cho biết những kiến nghị mà giới khoa học đưa ra và tiến trình đi đến thỏa thuận giữa các quốc gia trong việc hạn chế phát thải gây hiệu ứng nhà kính:

“Giới khoa học trên thế giới đã đưa ra những đánh giá rất cụ thể với hai vấn đề giảm thiểu và thích ứng với tình trạng biến đổi khí hậu. Trong lĩnh vực giảm thiểu thì các nhà khoa học nêu rõ tình trạng tăng khí nhà kính thế nào, và những xu hướng giảm thiểu ra sao.

Tại hội nghị Cancun ở Mexico gần đây bắt đầu có đàm phán đưa ra lộ trình đến sang năm họp tại Nam Phi có thể đạt được hiệp ước mang tính ràng buộc pháp lý quốc tế để tiếp tục Nghị Định thư Kyoto ra sao sau năm 2012.

Các nhà khoa học đưa ra lộ trình công thức cho chính phủ các nước với các biện pháp công thức như trồng rừng, xây dựng đê, chăn nuôi.

Trách nhiệm nay thuộc giai thế kỷ quy, giai kinh doanh của các nước. Chính quyền các nước phải tiếp tục vòng đàm phán tiếp theo, cố gắng thỏa hiệp với nhau để biết giá của M, Trung Quốc, và Đ là những nước có phát thải khí nhà kính nhiều nhất hiện nay. Đó tiếp tục là những vấn đề phát thải khí nhà kính cho biết để trái đất không tăng quá 2 độ C trong thế kỷ này.”

Một kết luận mà hầu như ai cũng thấy là chi phí dùng để hạn chế những tác hại do thiên tai, sự cố môi trường gây nên bao giờ cũng rất lớn; dù vậy với việc thực hiện để tránh tình trạng đó vẫn còn ngoài khả năng hành động.

Khi khoa học - kỹ thuật của phát triển thì ngược lại ta cho rằng thiên tai là chuyện trời làm; thế nhưng qua thời gian với những tiến bộ khoa học, con người nhận ra được những quy luật của tự nhiên, và họ có thể có những biện pháp để giảm thiểu tác động của thiên tai khi nắm bắt được những quy luật đó.

Thế nhưng, chính những quy luật tự nhiên lâu nay cũng bắt thay đổi mà giai khoa học cũng chứng minh cho thấy để thay đổi có tác nhân con người góp phần vào.

Mục Khoa học- Môi trường kỳ này tiếp tục tiếp đây; hãy tiếp tục quý vị và các bạn trong chương trình tiếp tục trên làn sóng phát thanh cũng như trang web của Đài Á Châu Tự do.